

FINANCIEEL JAARVERSLAG 2018

Tryater
Oostersingel 70
8921 GB Leeuwarden

INDELING

Modellen	Balans (model I) Categoriale exploitatierekening (model IIb) Personeel en Vrijwilligers Activiteiten & bereik (model III)
Toelichtingen:	Kasstroomoverzicht Algemene waarderingsgrondslagen Toelichting balans Gespecificeerde exploitatierekening Toelichting op de exploitatierekening Verschillen werkelijk en budget van producties Controleverklaring
Bijlage:	Tabel overzicht kosten en opbrengsten per product

Leeuwarden, 20 maart 2019

Namens de directie van Stichting Fryske Toaniel Stifting Tryater

Mevrouw I.B. Judkovskaja
Artistiek directeur

De Heer V.L. Fit
Zakelijk directeur

BALANS PER 31 december 2018

Activa	2018	2017
Vaste activa		
I Immateriele vaste Activa		
II Materiële vaste activa		
	1.145.657	1.181.946
1 Gebouwen en terreinen	1.054.904	1.099.439
2 Inventaris en inrichting	90.753	78.944
3 Vervoermiddelen	-	3.563
III Financiële vaste activa		
Totaal vaste activa		
	1.145.657	1.181.946
Vlottende activa		
IV Voorraden		
V Vorderingen		
	147.490	495.484
1 Debiteuren	66.527	80.239
2 Vooruitbetaalde kosten	14.310	275.023
3 Omzetbelasting	48.374	118.867
4 Pensioenfondsen	14.352	-
5 Overige vorderingen	3.926	21.355
VI Effecten		
VII Liquide middelen		
	378.554	1.107.041
1 Saldi kas, bank, giro	378.554	1.107.041
Totaal vlottende activa		
	526.045	1.602.525
TOTALE ACTIVA		
	1.671.701	2.784.471

BALANS PER 31 december 2018

Passiva	2018	2017
Eigen vermogen	437.849	338.833
I Algemene reserve	208.330	149.335
II Bestemmingsreserve Nieuw Beleid	120.000	-
III Bestemmingsfonds OCW 2017-2020	109.519	50.031
IV Bestemmingsfonds OCW 2013-2016	-	106.060
V Bestemmingsfonds Provincie Friesland KH2018	-	33.407
V Voorzieningen	38.165	13.943
Voorziening groot onderhoud	38.165	13.943
VI Langlopende schulden	886.261	939.975
1 Hypothecaire lening	407.559	438.159
2 Egalisatierekening investeringsbijdragen	478.702	501.816
VII Kortlopende schulden	309.427	1.491.722
1 Crediteuren	89.687	94.311
2 Belastingen	37.801	32.680
3 Pensioenfondsen	-	2.701
4 Overige schulden	112.284	96.271
5 Vooruitontvangen	69.656	1.265.759
TOTAAL PASSIVA	1.671.701	2.784.471

EXPLOITATIEREKENING 2018		Huidige boekjaar 2018	Begroting 2018	Vorig boekjaar 2017
A. BATEN				
Eigen inkomsten				
1	Publieksinkomsten binnenland (2+3+4+5):	185.903	132.691	154.772
2	Recettes	87.932	0	7.966
3	Uitkoop	70.460	126.916	46.844
4	Partage	18.821	5.775	99.350
5	Overige publieksinkomsten	8.690	0	613
6	Publieksinkomsten buitenland	0	0	6.500
7	Totale Publieksinkomsten (1+6)	185.903	132.691	161.272
8	Sponsorinkomsten	0	68.000	0
9	Vergoedingen coproducent	1.300.000	1.400.000	7.500
10	Overige directe inkomsten	0	0	0
11	Totaal overige directe inkomsten (8+9+10)	1.300.000	1.468.000	7.500
12	Totaal Directe inkomsten (7+11)	1.485.903	1.600.691	168.772
13	Indirecte inkomsten	90.768	74.262	61.581
14	Private middelen - Particulieren incl. Vrienden	0	35.000	325
15	Private middelen - bedrijven	17.610	17.500	17.277
16	Private middelen - private fondsen	36.493	130.000	73.665
17	Private middelen - goede doelenloterijen	0	0	0
18	Totale bijdragen uit private middelen (14+15+16+17)	54.103	182.500	91.267
19	Totaal eigen inkomsten (12+13+18)	1.630.773	1.857.453	321.621
20	Baten in natura	0	0	0
Subsidies				
21	Totaal structureel OCW	1.692.673	1.654.009	1.654.009
22	Totaal structureel Provincie	269.000	269.000	269.000
23	Totaal structureel Gemeente	50.000	50.000	50.000
24	Totaal structureel publiek subsidie overig	0	0	0
25	Totaal structurele subsidies (21+22+23+24)	2.011.673	1.973.009	1.973.009
26	Incidentele publieke subsidies	125.514	69.914	91.664
27	Totaal subsidies (25+26)	2.137.187	2.042.923	2.064.673
TOTALE BATEN (19+20+27)		3.767.961	3.900.376	2.386.295
B. LASTEN				
1	Beheerslasten personeel	562.157	536.630	554.646
2	Beheerslasten materieel	415.044	399.410	390.355
3	Totale beheerslasten	977.202	936.040	945.001
4	Activiteitenlasten personeel	1.587.779	1.776.347	1.131.420
5	Activiteitenlasten materieel	1.102.316	1.131.680	237.087
6	Totale activiteitenlasten	2.690.095	2.908.027	1.368.508
TOTALE LASTEN (3+6)		3.667.297	3.844.068	2.313.508
7	SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	100.664	56.309	72.787
8	Saldo rentebaten/- lasten	-1.648	-500	-606
EXPLOITATIERESULTAAT (7+8)		99.016	55.809	72.181
Resultaatbestemming:				
	Algemene reserve	58.995		22.150
	Bestemmingsreserve Nieuw Beleid	120.000		0
	Bestemmingsfonds OCW 2017-2020	59.488		50.031
	Bestemmingsfonds OCW 2013-2016	-106.060		0
	Bestemmingsfonds Provincie Friesland KH2018	-33.407		0
Totaal bestemd resultaat		99.016		72.181

PERSONEEL EN VRIJWILLIGERS	Huidige boekjaar 2018		Begroting 2018		Vorig Boekjaar 2017	
	€	fte	€	fte	€	fte
<i>Specificatie personeelslasten</i>						
1 Waarvan vast contract	941.271	14,79	1.004.000	16,22	968.514	15,22
2 Waarvan tijdelijk contract	89.864	7,14	11.700	3,14	37.522	5,70
3 Waarvan inhuur	1.049.852		1.249.327		627.755	
4 Personeelslasten totaal (1+2+3)	2.080.987	21,93	2.265.027	19,36	1.633.791	20,92
<i>Vrijwilligers</i>		aantal		aantal		aantal
5 Vrijwilligers: fte		4,9		5		5,2
6 Vrijwilligers: personen		49		50		52

ACTIVITEITEN & BEREIK	Huidige boekjaar 2018		Activiteitenplan 2020		Vorig boekjaar 2017	
	Aantal Vorst	Aantal bezoeken	Aantal Vorst	Aantal bezoeken	Aantal Vorst	Aantal bezoeken
PRODUCTIES						
1 Nieuwe eigen producties	7	72.700	11		5	8.967
2 Nieuwe co-producties	5	5.082	2		4	9.672
3 Reprises eigen productie	1	5.325	2		1	1.259
4 Reprise co-productie						
5 Totaal Producties (1+2+3+4)	13	83.107	15		10	19.898
<i>Uitsplitsing totaal producties:</i>						
6 Producties grote zaal			1			
7 Producties midden en kleine zaal	11		14		12	
VOORSTELLINGEN	Aantal Vorst	Aantal bezoeken	Aantal Vorst	Aantal bezoeken	Aantal Vorst	Aantal bezoeken
8 Reguliere voorstellingen standplaats	79	65.988	27	18.864	19	1.746
9 Reguliere voorstellingen buiten standplaats	86	6.497	81	10.263	76	9.204
10 Reguliere voorstellingen buitenland			5	400	1	59
11 Reguliere voorstellingen totaal (8+9+10)	165	72.485	112	29.526	96	11.009
12 Schoolgebonden voorstellingen po	101	8.337	200	8.550	67	6.381
13 Schoolgebonden voorstellingen vo	16	2.285	70	4.410	18	2.508
14 Schoolgebonden voorstellingen mbo, ho			6	612		
15 Schoolgebonden voorstellingen totaal (12+13+14)	117	10.622	276	13.572	85	8.889
16 Totaal voorstellingen en bezoeken (11+15)	282	83.107	388	43.098	181	19.898
<i>Specificatie van bezoeken totaal:</i>						
17 Gratis bezoeken		62.009		2.953		1.568
18 Betaalde bezoeken		21.098		26.573		9.441
<i>Overige bezoeken</i>						
19 Bezoeken website totaal		88.991		60.000		95.888
20 Aantal unieke bezoekers website		46.517		40.000		61.315
OVERIGE ACTIVITEITEN	Aantal Vorst	Aantal bezoeken	Aantal Vorst	Aantal bezoeken	Aantal Vorst	Aantal bezoeken
21 Schoolgebonden activiteiten (po/vo/mbo/ho)	44	2.051	120	3.000	86	2.073
22 Openbare activiteiten	66	3.069	20	7.500	29	1.274
23 Totaal overige activiteiten	110	5.120	140	10.500	115	3.347
TOTAAL AANTALLEN (16+23)	392	88.227	528	53.598	296	23.245

Algemeen

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Fryske Toaniel Stifting Tryater, gevestigd te Leeuwarden, bestaan voornamelijk uit beoefening van podiumkunst, van spektakelstukken tot theatersolo's en van familievoorstellingen tot jeugd- en jongerentheater. Tryater is onderdeel van de landelijke basisinfrastructuur en daarmee een van de 9 vast gesubsidieerde toneelgezelschappen van Nederland.

Vestigingsadres

Stichting Fryske Toaniel Stifting Tryater (geregistreerd onder KvK-nummer 41001323) is feitelijk gevestigd aan Oostersingel 70 te Leeuwarden.

GRONDSLAG VOOR HET KASTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW, de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving die is uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving en de voorschriften overeenkomstig het Handboek verantwoording cultuursubsidies 2017-2020. De gehanteerde indeling van de balans en de exploitatierekening is overeenkomstig de modellen in het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2017-2020. Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de winst-en-verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van voorgaand jaar.

Begroting

De in deze jaarrekening opgenomen begroting betreft de begroting 2018. Deze wijkt oa door de opening van de culturele hoofdstad sterk af van de meerjarenbegroting 2017-2020.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van Stichting Fryske Toaniel Stifting Tryater zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Subsidiegevers

Er zijn drie belangrijke structurele subsidiegevers. Tryater ontvangt als groot stadsgezelschap binnen de Basisinfrastructuur jaarlijks een bijdrage van het Ministerie van OCW van ruim € 1,6 miljoen. De provincie Friesland draagt jaarlijks € 269.000 bij en van de gemeente Leeuwarden wordt jaarlijks € 50.000 ontvangen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en –terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bestemmingsfonds restant subsidie OCW 2013-2016

De bestemmingsreserve 2013-2016 mag worden aangewend voor het doel waarvoor een vierjaarlijkse instellingssubsidie is verleend. Aan dit bestemmingsfonds mag bij zowel een positief als negatief exploitatieresultaat worden onttrokken. Mocht er aan het eind van de subsidieperiode 2017-2020 een positief saldo resteren, dan wordt deze aan het reguliere OCW bestemmingsfonds toegevoegd.

Bestemmingsfonds OCW 2017-2020

De verplichting om jaarlijks niet-bestede subsidiebedragen te reserveren in het bestemmingsfonds OCW geldt ook voor de subsidieperiode 2017-2020. Voor die toerekening geldt het aandeel OCW-subsidie in de totale baten als uitgangspunt.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks van jaren. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Dit betreft schulden met een op de balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de reële waarde. De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de op het verslagjaar betrekking hebbende baten en lasten met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Winsten zijn verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen welke hun oorsprong vinden in het boekjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de winst-en-verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde, op basis van de verwachte economische levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Lasten algemeen

De lasten worden bepaald op historische kosten en toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Personeelsbeloningen (salarissen, sociale lasten enz.) vormen geen aparte regel in de exploitatierekening. De kosten zijn opgenomen in andere onderdelen van de exploitatierekening, te weten de beheerlasten en activiteitenlasten. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de betreffende toelichting.

De salarissen, sociale lasten en pensioenen worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de exploitatierekening voor zover ze verschuldigd zijn aan respectievelijk werknemers, belastingdienst en pensioenuitvoerder.

Pensioenregeling

Er zijn geen verplichtingen waarvoor een pensioenvoorziening is opgenomen.

De pensioenen zijn ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn, een bedrijfstakpensioenfonds. Dit betreft een Nederlandse regeling die wordt gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder, pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW).

Het betreft een middelloonregeling waarbij de deelnemers een deel van de premie betalen, met - voor zowel actieve als inactieve deelnemers (slapers en gepensioneerden) - voorwaardelijke toeslagverlening. De toeslagverlening is afhankelijk van het beleggingsrendement.

De beleidsdekkingsgraad bedraagt eind 2017 98,6% (2016 90,1%).

De beleidsdekkingsgraad is de dekkingsgraad waarop pensioenfonds hun beleidsbeslissingen moeten baseren en wordt berekend als het gemiddelde van de dekkingsgraden van de laatste twaalf maanden.

Pensioenfonds moeten voldoen aan een wettelijk vastgestelde minimaal vereiste dekkingsgraad.

De hoogte van deze minimaal vereiste dekkingsgraad is afhankelijk van de risico's die een pensioenfonds loopt met zijn beleggingsbeleid. Voor de meeste pensioenfonds geldt een norm 104,3%.

Toerekening beheer en activiteitenlasten

De beheerlasten alsmede de kosten van vaste medewerkers die zijn opgenomen onder de activiteitenlasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

De variabele productiekosten worden toegerekend aan de periode waarin betreffende voorstellingen worden gespeeld.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de Raad van Toezicht van Stichting Fryske Toaniel Stifting Tryater te Leeuwarden

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Fryske Toaniel Stifting Tryater te Leeuwarden gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Fryske Toaniel Stifting Tryater per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de winst- en verliesrekening over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2017-2020. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Fryske Toaniel Stifting Tryater te Leeuwarden zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag, de overige gegevens en het geaggregeerd overzicht prestatieverantwoording.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen periode 2017-2020.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en het Handboek cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de stichtingsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichtingsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door Het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar stichtingsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur en de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 21 maart 2019